

VELJA GOVORJENA BESEDA!

**Govor predsednice Vlade RS mag. Alenke Bratušek na slavnostni prireditvi
v počastitev dneva državnosti
Maribor, SNG Maribor
21. junij 2013 ob 19. uri**

Spoštovane Mariborčanke in Mariborčani,

Da smo se danes, ob osrednjem državnem prazniku, ko praznujemo 22-letnico formalne slovenske osamosvojitve, zbrali v Mariboru, nikakor ni naključje. Štajerska je ključno vlogo odigrala v osamosvojitveni vojni, v katero smo se zbudili naslednje jutro po slovesnem dvigu slovenske zastave na drogu Trga republike, ko je bilo potrebno odločitev slovenskega naroda ubraniti z orožjem. Maribor je bil poleg tega tudi kraj prvega resnega obračuna jugoslovanske armade z novo Slovenijo, v tako imenovanih pekrskih dogodkih, ko je slednja skušala z izzvanim incidentom in aretacijo poveljnika Teritorialne obrambe preprečiti delovanje njenega učnega centra, v katerem se je usposabljala prva generacija nabornikov v samostojni Sloveniji. Mariborčanke in Mariborčani ste v tem prepoznali prve obrise vojaške agresije, ki se je napovedovala kot orodje nasprotovanja mirnemu procesu osamosvojitve Slovenije, in se temu odločno uprli, celo z živim zidom. Na Ljubljanski cesti je v teh dogodkih padel Josef Simčik, prva žrtev osamosvojitvene vojne, v katero ste bili pahnjeni še preden se je ta začela v drugih slovenskih krajih. V življenjih ljudi in v zgodovinah držav je malo dogodkov, h katerim se vedno znova vračamo, trenutkov, ki služijo kot nekakšno obeležje, kot negibna točka v izmuzljivem svetu, ki neprestano spreminja obliko in pomen, še preden bi ga zares uspeli domisliti. Slovenska osamosvojitve je eden izmed teh redkih edinstvenih dogodkov. Jasno namreč priča o tem, da v zgodovini Slovenskega naroda obstaja trenutek, v katerem tisti, ki so morali izbrati, niso klonili pod težo izbire, čeprav je bila brez dvoma težka in je, kot vsaka odločitev, vodila v nenapovedljivo in še ne preizkušeno prihodnost. Edinstvena je, ker nas je naučila, da zmoremo prenesti tveganje svobodne odločitve in zmoremo suverenost.

Danes od osamosvojitve mineva dvaindvajset let in marsikatero sanje, ki jih je bilo takrat dovoljeno sanjati, niso vzdržale soočenja z resničnostjo. Čeprav je metafora, ki Slovenijo vzporeja z mladim dekletom od pretirane rabe že nekoliko zbledela, velja reči, da je, kot vsak mlad človek, naša država po dvaindvajsetih letih neodvisnosti stopila v fazo, v kateri se bo morala naučiti razumeti, da niso vsi načrti nagrajeni z uresničitvijo, a da z enako gotovostjo velja, da vsako razočaranje ne vodi nujno v pogubo. Prišel je čas, ko bo treba, morda prvič v zgodovini našega naroda, premisliti, česa smo si kot narod želeli, katere načrte smo žrtvovali, kje smo zmotili in kje smo ravnali prav. Prišel je čas, ki vabi k razmisleku in novim interpretacijam, čas, ki ni lahek, je pa v svoji zahtevnosti edinstven in bo v prihodnosti odločujoče vplival na to, v kakšno državo se bomo zares razvili. Čas, v katerem bomo potrebovali vse znanje o samih sebi, ki nas lahko usmeri in nas opremi s pogumom in samozavestjo, ki ju potrebujemo za pot naprej. V tem kontekstu je spomin na slovensko osamosvojitve pravzaprav ključnega pomena. Daje nam namreč vedeti, da smo kot narod nekoč že zmogli prestati tveganja, ravnati razsodno in kljub načelnim in povsem razumljivim razlikam in neskladjem med nami složno ravnati za dosego skupnega dobrega. Predvsem pa

nam daje vedeti, da časi velikih stisk, četudi vabijo k obupu in malodušju, odpirajo možnost, da se sami pred sabo izkažemo s svojo človečnostjo in svojo domiselnostjo. Uči nas, da nas šele način, s katerim smo se zmožni soočiti s svojimi bojznimi in preprekami definira kot ljudi in kot državljane.

Slovenska osamosvojitve, ki jo danes proslavljamo, je tako eden izmed tistih redkih vedno znova unovčljivih dogodkov, ki zgodovinskemu spominu služijo kot opora in upanje v časih, ki zahtevajo pogum in silijo k izbiri. Ne spominjamo se je zato, da bi se kitili s perjem minulih zmag, spominjamo se je zato, da bomo lahko izbojevali nove.

Ob državnih proslavah, ki obeležujejo dan državnosti, se z govorniških odrov veliko govori in pogosto premalo pove, Slovenija pa si v danem zgodovinskem trenutku bolj kot lepe besede zasluži prava dejanja. To je ideal, ki je bil v ospredju enotnega glasu slovenskega naroda, ki se je odločil za samostojno državo. Ideal, ki poziva k načelnemu optimizmu, vendar nikakor ne na račun lažnih obljub ali všečnih ukrepov, ki se z odloženim učinkom vrnejo v obliki neke zgodovinske železne nuje. Samostojni in suvereni smo, kadar samostojno in suvereno dejansko tudi ravnamo – to je in mora biti še naprej naša osrednja misel v spopadanju z gospodarsko in socialno krizo. Z njo se spopadamo zgolj in samo zaradi nas samih, zaradi naše skupne prihodnosti, zaradi naših potomcev, in spomin na osamosvojitveni čas lahko in mora delovati kot motiv za naše skupne napore.